

MÚZEUMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK HATÉKONYSÁGÁNAK MÉRÉSE, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A GYERMEKMÚZEUMI PROGRAMOK ÉRTÉKELÉSÉNEK LEHETŐSÉGEIRE

Arató Vilja

PTE Oktatás és Társadalom Doktori Iskola

Kulcsszavak: múzeumpedagógia; gyermekmúzeum

A gyermekmúzeum fogalma hazánkban még csak igen szűk körben ismert, ám ez az intézménytípus az Egyesült Államokban már az 19. század vége óta, Nyugat-Európában pedig az 1970-es évektől kezdve az informális tanulás egyik meghatározó helyszíne. Kissé megkétszerezve ugyan, de lassan hazánkban is sorban jelennek meg a gyermekmúzeumokhoz hasonló szellemiségű létesítmények. Úgy vélem, ezek az intézmények újszerű (múzeum)pedagógiai módszerei kétségbevonhatatlan hatást gyakorolnak a múzeumi tanulásról alkotott nézeteinkre, ez a folyamat pedig aktualitást ad a témában való elmerülésnek.

Az intézménytípus sikeres hazai elterjedését azonban gátolhatja, hogy hatékonysága – ahogy a múzeumpedagógia hatékonysága általában – igen nehezen kimutatható, és ennek hiányában, mint ismeretlen új dolog könnyen elutasításba ütközhet. Ennek kiküszöbölésére érdemes tanulmányozunk a külföldi jó gyakorlatban alkalmazott értékelési módszereket, hatékonyságvizsgálatokat hogy azok ismeretével és alkalmazásával kimutathatóak, szemléltethetőek legyenek a múzeumpedagógiai programok eredményei, többek között gyakran kevésbé kézzelfogható hatásuk is, ezáltal pedig megerősítést nyerjen a gyermekmúzeumok létjogosultsága.

A 2013/2014-es tanév első felében a Campus Hungary ösztöndíjprogram keretében négy hónapot töltöttem el a grazi Frida&Fred gyermekmúzeumban, ahol a kiállítások sokrétű értékelése, ezen belül többek között iskolai alkalmazhatóságuk felmérése, az elsajátított tárgyi tudás körvonalazása, illetve az egyes módszerek és eszközök népszerűségének vizsgálata volt a feladatom. A felmérést megelőzően több sikeres külföldi intézmény értékelési módszereit tanulmányoztam, és igyekeztem az így összegyűjtött elméleti tudást a kutatás során kamatoztatni.

Előadásomban a grazi gyermekmúzeumban végzett kutatási-értékelési projektem során szerzett tapasztalataim mentén szeretnék bemutatni néhány, a múzeumpedagógia hatékonyságának, eredményességének kimutatására alkalmas módszert, s egyidejűleg az ilyen jellegű vizsgálatok nehézségeit is.